

IANTHE HOSKINS -
TEMELJI EZOTERIČNE FILOZOFIJE

TEMELJI EZOTERIČNE FILOZOFIJE

IANTHE HOSKINS

teozofija v sloveniji

Ianthe Hoskins

TEMELJI EZOTERIČNE FILOZOFIJE

Naslov izvirnika: Foundations of Esoteric Philosophy

Izvirnik izdal: The Theosophical Publishing House, 1980

Izvirno objavljeno na spletni strani www.teozofija.info

Prevod, prelom in izdal: Anton Rozman

Slika na naslovnici: Ianthe Hoskins

Leto izdaje: Ljubljana, 2023

Publikacija je brezplačna

Avtorske pravice © Teozofija v Sloveniji 2023

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v
Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID: 169625091

ISBN: 978-961-6561-83-9 (PDF)

**TEMELJI
EZOTERIČNE
FILOZOFIJE**

IANTHE HOSKINS

teozofija v sloveniji

Vsebina	Stran
<i>Biografija in dela Ianthe Hoskins</i>	5
<i>Predgovor</i>	7
<i>Temeljni zakon</i>	11
<i>Štiri osnovne misli</i>	12
<i>Trije temeljni predlogi</i>	14
<i>Šest oštevilčenih odstavkov</i>	19
<i>Pet dokazanih dejstev</i>	26
<i>Trije novi predlogi</i>	31
<i>Tajni Nauk: Zaključek</i>	34
<i>Odstrta Izida - Povzetek v desetih točkah</i>	40
<i>Dodatek A - Tajni Nauk in njegovo preučevanje</i>	44
<i>Besednjak</i>	51

Biografija Ianthe Hoskins

Ianthe Helen Hoskins se je rodila 23. decembra 1912 v Firencah, v Italiji, kot sestra dvojčica (Aglaiia) očetu Richardu in mami Idi Hoskins ter starejšima bratu Georgeu in sestri Ione. Mama Ida (Barducci) se je rodila v Firencah leta 1881 in iz ljubezni do jezikov obiskovala Berlitz School, kjer je tudi spoznala svojega bodočega moža Richarda Hoskinsa.

Po izbruhu I. svetovne vojne se je družina avgusta 1915 preselila v Anglijo in se naselila v Enfieldu (Middlesex). Tam je Ianthe tudi obiskovala osnovno šolo in gimnazijo, nato pa Westfield College v Hampsteadu, kjer je diplomirala iz francoščine in latinščine ter se nato leta 1936 zaposlila kot profesorica na King Edward VI Grammar School. Istega leta se je tudi pridružila Teozofskemu društvu. Ker se je zaradi svojega dela precej selila po državi, je bila zaradi tega z leti članica sedmih različnih krogov.

Leta 1950 je opozorila nase z odmevnim Blavatsky Lecture pod naslovom *The Science of Spirituality* (Znanost duhovnosti).

Ianthe Hoskins se je sorazmerno hitro upokojila, da bi se lahko v celoti posvetila Teozofskemu delu. Tako je leta 1968, 1970 in 1993 vodila Šolo modrosti v Adyarju, v letih 1983, 1986 in 1989 pa vodila tečaje v teozofskem centru Krotona, v Kaliforniji.

Leta 1982 je pomagala ustanoviti European School of Theosophy, v kateri je nato delovala do konca devetdesetih.

Ker je tekoče govorila angleško, francosko, špansko in nemško je bila zelo zaželena teozofska predavateljica v številnih deželah. Arjuna Lodge v Barceloni ji je za njen prispevek leta 1988 podelila častno članstvo. Veliko si je tudi dopisovala in izmenjala do 600 pisem na leto. Bila je goreča privrženka Radža joge in zato izdala knjigo z naslovom *The Flower of Yoga* ter za angleško društvo British Wheel of Yoga dvajset let vodila tečaje joge. Napisala je tudi članka o teozofiji za *Oxford Dictionary of the Christian Church* (1997) in za *Pears Cyclopaedia* (izdaja 1969).

V sedemdesetih in osemdesetih letih je večkrat zasedla položaj Generalne tajnice Angleške sekcije Teozofskega društva, umrla pa je 20. septembra 2001 v Londonu.

Bibliografija

Master Teach Me
Reflections on time, Duration and
Immortality
Application of Yoga in Daily Life
Suggestions for a Speaker's Class
The Flower of Yoga
Foundations of Esoteric Philosophy

Mojster, uči me
Razmišljanja o času, trajanju in
nesmrtnosti
Uporaba joge v vsakdanjem življenju
Namigi za tečaj predavateljev
Cvet joge
Temelji ezoterične filozofije

Predgovor

Helena P. Blavatsky si je pri pisanju svojih spisov zadala nalogo opozoriti zahodni svet na učenja tradicije Modrosti, na Sveto Znanost vzhoda. Vedno znova je poudarjala tako starost kot univerzalnost teh učenj, ki so od prvega stoletja naše dobe znana kot Teozofija. Sebi je pripisala le vlogo zapisovalke in posrednice.

Način, na katerega je videla svojo nalogo, je jasno predstavila v predgovoru svojega velikega dela *The Secret Doctrine* (Tajni Nauk), objavljenega v letu 1888.

“Te resnice nikakor niso predstavljene kot razodetje; prav tako avtorica ne terja položaja razkritelja mistične znanosti, ki sedaj postaja javna prvič v zgodovini sveta. Kajti to, kar vsebuje to delo, najdemo razpršeno po tisočerihih knjigah, ki utelešajo zapise velikih azijskih in zgodnjih evropskih religij, in je, skrito za glifom in simbolom, zaradi te tančice ostalo neopaženo. To, kar se poskuša sedaj, je, zbrati najstarejša načela in jih povezati v skladno in neprekinjeno celoto.”

Delo zbiranja in objavljanja celotnega pisateljskega dela gospe H. P. Blavatsky se sedaj približuje h koncu in v celoti zajema okrog dvajset obsežnih zvezkov. Urednik teh *Collected Writings* (Zbranih del), njen pranečak Boris de Zirkoff, pravi, da je pismo, ki je bilo objavljeno v časopisu *Daily Graphic*, dne 30. oktobra 1874, prvi članek, za katerega lahko z vso gotovostjo rečemo, da izvira izpod njenega peresa. Leta 1877 je v dveh obsežnih zvezkih izšlo njeno prvo veliko delo *Isis Unveiled* (Odstrta Izida). Enajst let kasneje sta mu sledila dva zvezka *The Secret Doctrine* (Tajnega Nauka). Leta 1889 pa sta bili objavljeni njeni zadnji knjigi *The Voice of the Silence* (Glas Tišine) in *The Key to Theosophy* (Ključ k Teozofiji). Če upoštevamo njena dolga in pogosta potovanja ter njeno slabo zdravstveno stanje z obdobji resne obolevnosti, potem meji ta njen velikanski literarni opus v manj kot sedemnajstih letih - in to v jeziku, ki ni bil njen materinski - že skoraj na čudež.

Četudi nekatera njena pisma in članki čakajo na objavo v *Collected Writings* (Zbranih delih), pa moramo vedeti, da njena velika dela izhajajo neprestano že več kot sto let, kolikor je minilo od njihove prve objave.

Iz tolikšne količine materiala, katerega teme se pnejo od biblijskega simbolizma do darvinistične teorije, od pregleda pred-diluvijske flore in favne do citatov iz svetih besedil hinduizma in kabale, kot tudi filozofov, teologov in znanstvenikov 19. stoletja, bralec le težko izlušči, če sploh, bistvene obrise teozofskega sistema. Vendar pa je že H. P. Blavatsky sama ponudila pomoč preučevalcu, ko je tu pa tam, v oštevilčenih postavkah, predstavila načela, na katerih temelji ta sistem. Tako je namen predstavitve izbora teh postavk ta, da bi služil kot ariadnina nit in da bi bralca vodil skozi labirint informacij, opisov, pojasnil, kritik, komentarjev ter osebnih napotkov, ki tvorijo njeno skoraj neizčrpno darilo naslednikom.

In kje naj bi študent začel? V zadnjih letih svojega življenja je gospa H. P. Blavatsky v Londonu zbrala okoli sebe skupino gorečih članov teozofskega društva, ki se je resno posvetila študiju *The Secret Doctrine* (Tajnega Nauka), ji zastavljala vprašanja in terjala nadaljnjo osvetlitev učenja. Na našo srečo je bilo mnogo teh ustnih pojasnil zabeleženih in pozneje objavljenih v *Transactions of the Blavatsky Lodge* (Zapisnikih lože Blavatsky), ki sedaj tvorijo drugo polovico zvezka X. v *Collected Writings* (Zbranih delih). Poleg tega obstaja še majhna, vendar neprecenljiva zbirka opomb, ki jih je tedaj zapisal član te skupine, kapetan fregate Robert Bowen, in ki jih je kakšnih štirideset let kasneje, leta 1932, v *Theosophy in Ireland* (Teozofija na Irskem) objavil njegov sin, kapitan P. G. Bowen. Pozneje so te opombe izšle kot samostojna knjižica z naslovom *Madame Blavatsky on How to study Theosophy* (Madam Blavatsky o tem, kako preučevati Teozofijo) in ki so tu predstavljene v Dodatku A.

Prav iz teh opomb zvemo, ne le za način, na katerega naj bi po njenem mnenju pristopili k študiju, ter za držo in pričakovanja, ki naj bi jih vanj vnesli, pač pa tudi za vrstni red, po katerem naj bi predelali bistvene postavke, preden se lotimo celotnega dela. Poleg tega pa študentu predstavi tudi te-

meljne ideje, ki jih mora stalno upoštevati. Tako tvori njena razlaga teh idej, skupaj s tistimi odlomki iz dela, na katere še posebej opozarja, glavni del pričujočega izbora.

Isis Unveiled (Odstrta Izida) je, to je potrebno povedati, dolgovozna in neurejena sestavljenka, ki pa razkriva izredno poučenost ženske, ki ni imela nobene formalne izobrazbe, in katere popotna knjižnica ni presegala dveh ali treh ducatov knjig. Je množica zanimivosti, informacij in kritičnih komentarjev o resnično širnem razponu tem, globoko poznavanje okultne tradicije v njenih številnih oblikah, vendar material, ki je predstavljen na nekoliko zmeden način in pogosto v ostrem, polemičnem tonu, kar kaže na to, da je bil zasnovan z željo po aktualnosti. Na koncu drugega zvezka Madame Blavatsky v desetih točkah povzame bistvene prvine, ki jih skušala predstaviti bralcu. Čeprav je bil to njen prvi poizkus podajanja urejene razlage temeljnih načel ezoterične filozofije, objavljene v njenem delu, pa so ti v tej knjižici podani na koncu, zato, ker takrat še ni, kot bomo videli, jasno razlikovala med glavnimi načeli in drugotnim materialom, to je, podrobno obdelavo teh načel. Ko govori o svojih okultnih učiteljih, uporablja izraz Mojstri, ker naj bi od njih, kar jasno trdi v *The Key to Theosophy* (Ključu k teozofiji), prejela vse svoje znanje o teozofskem sistemu. Vendar pa so ji ti dali povsem proste roke, da po svojih najboljših močeh uporabi posredovano znanje, ga uredi in ob tem razvije svoje literarne spretnosti.

Pri pripravi gradiva za ta izbor so bile uporabljene vse tri izdaje *The Secret Doctrine* (Tajnega Nauka), ki so sedaj v uporabi, tako da se opombe nanašajo na vse tri izdaje, ki so bile objavljene: prva leta 1888, druga leta 1889 in tretja - adyarska, s šestimi zvezki, leta 1893. Ker je namen te knjižice predstavitev temeljnega učenja v čimbolj čitljivi obliki, sem izvedla določene spremembe pri rabi ločil, velikih in ležečih črk, če se mi je zdelo, da bo takšna sprememba olajšala začetno spoznavanje z besedilom. Poleg tega vsak izvleček spremlja uvodna opomba, v Dodatku B pa je dodan še Besednjak izrazov.

Navajanje idej, ki naj bi jih priznali kot temeljne za teozofski sistem, je do neke mere svojevolljno. Tako Madame Blavatsky ponuja študentu Teozofije *tri* temeljne trditve, *štiri* osnovne misli, povzetek *šest* oštevilčenih odstavkov, nadalje *pet* dokazanih dejstev in *deset* točk, ki povzemajo vse bistveno iz *Isis Unveiled* (Odstrte Izide). Toda v ozadju vseh teh navajanj in naštevanj načel, se mora nahajati potrditev EDINE - brezimne Realnosti, iz katere izhajajo in v kateri se nahajajo vse stvari. Ker Teozofije ne moremo razumeti brez stalnega vračanja k tej temeljni Združenosti, je v tem izboru nedvoumna potrditev te Združenosti postavljena na prvo mesto.

I. H. H.

Temeljni zakon

Uvodna opomba

Ezoterična filozofija vztraja, da se v osnovi mnogovrstnega sveta naše izkušnje nahaja ena sama Realnost, ki je vir in vzrok vsega, kar je vedno bilo, je in bo. Veliki predstavnik vedске tradicije, Shri Shankaracharya je to preprosto povedal tako: ne glede na to, kakšno podobo damo oblikovani ilovici, ostane realnost predmeta vedno ilovica, pri čemer sta njegovo ime in podoba le prehodni pojavnosti. Tako so, na podoben način, tudi vse stvari, ki so izšle iz te Edine Najvišje, v svoji bistveni naravi ta Najvišja. Tako so neskončni pojavi manifestiranega veselja - od najvišjega do najnižjega, od največjega do najmanjšega - ta Edina, odeta v ime in obliko.

To učenje o temeljni Združenosti je posebno znamenje teozofskega sistema, iz katerega sledi, da v Teozofiji ni prostora za noben nauk, ki bi temeljil na končni dvojnosti - za vedno ločenem duhu in materiji, v svojem bistvu različnem Bogu in človeku, na večni realnosti dobrega in zla.

Temeljni zakon

Korenska združenost končnega bistva vsakega sestavnega dela vseh sestavin v Naravi - od zvezde do atoma minerala, od najvišjega Dhyan-Chohana do najmanjšega infusoriuma (utripalke) - ta združenost je - v najbolj polnem pomenu te besede, pa najsi se nanaša na duhovni, intelektualni ali fizični svet - temeljni zakon v Okultni Znanosti.

Tajni Nauk, I 120 / I 145 / I 179 / Izvleček

Štiri osnovne misli

Uvodna opomba

Med ustnim podukom, ki ga je posredovala svojim študentom v Londonu, in po R. Bowenovih opombah (glej Dodatek A), je Madame Blavatsky večkrat ponovila, da študij *Tajnega Nauka* ne more podati dokončne in popolne slike vesolja. "Zastavljen je tako," pravi, "DA VODI PROTI RESNICI." Za pomoč pri napredujočem razumevanju, je nato navedla štiri osnovne misli, ki jih študent ne bi smel nikoli zgubiti z vida. Ker so podane spontano, so te misli predstavljene v bolj preprosti govorici, kot je to sicer običajno v velikih delih, tako da lahko služijo kot priprava na bolj zapleteno izrazoslovje nekaterih popolnejših razlag.

Štiri osnovne misli

Upoštevaj naslednja pravila: -

Ne glede na to, kateri del *Tajnega Nauka* človek preučuje, mora ohraniti v osnovi svojega mišljenja naslednje misli:

(a) TEMELJNO ZDRUŽENOST CELOTNEGA OBSTOJA. Ta združenost je nekaj povsem različnega od običajnega pojmovanja združenosti - kot na primer takrat, ko pravimo, da je združen nek narod ali armada; da je ta planet združen s pomočjo magnetne sile ali podobno. To pomeni, da je obstoj ENA STVAR, ne pa kakšna zbirka povezanih stvari. Temeljno obstaja ENO Bivanje. BIVANJE pa ima dva vidika, pozitivnega in negativnega. Pozitivni je Duh ali ZAVEST. Negativni je SUBSTANCA, predmet zavesti. To Bivanje je v svoji primarni manifestaciji Absolutno. Ko je absolutno, se izven njega ne nahaja nič. Je VSE-BIVANJE. Je nedeljivo, sicer ne bi bilo absolutno. Če bi se izločil nek del, ostanek ne bi mogel biti absolutni, kajti takoj bi se postavilo vprašanje primerjave med njim in ločenim delom. Primerjava pa je nezdržljiva s kakršnokoli predstavo o absolutnosti. Zato je jasno,

da mora biti ta temeljni, EDINI OBSTOJ ali Absolutno Bivanje, Realnost v vsaki obstoječi obliki.

Atom, Človek, Bog, so, tako vsak za sebe, kakor tudi kolektivno, v svoji končni analizi Absolutno Bivanje, ki je njihova DEJANSKA INDIVIDUALNOST. Ta predstava je tista, ki jo moramo stalno ohranjati v ozadju uma, da bi oblikovala osnovo za vsako pojmovanje, ki se pojavi pri študiju *Tajnega Nauka*. Takoj, ko jo človek izgubi (kar se zgodi zelo hitro, ko se ukvarja s katerimkoli od številnih zapletenih vidikov Ezoterične Filozofije), jo zamenja predstava o LOČENOSTI, študij pa izgubi svojo vrednost.

(b) Druga misel je ta, da MRTVE MATERIJE NI. Vsak končni atom je živ. Ne more biti drugače, saj je sam po sebi vsak atom temeljno Absolutno Bivanje. Zato ne obstaja taka stvar, kot so "prostor" Ethra ali "Akashe" ali ka-korkoli jih že želite imenovati, in v katerih naj bi se angeli in elementali igrali kot postrvi v vodi, kar je splošna predstava. Resnična ideja kaže, da je vsak atom substance, katerekoli ravni, sam po sebi življenje.

(c) Tretja misel je, da je Človek Mikrokozmos. Ker je to tako, potem v njem obstajajo vse Hierarhije Nebes. Vendar pa v resnici ne obstajata ne Makrokozmos in ne Mikrokozmos, temveč le EDINI OBSTOJ. Veliko in majhno sta takšna le z zornega kota omejene zavesti.

(d) Četrta in zadnja osnovna misel je tista, ki se izraža v Velikem Hermetičnem Aksiomu in ki povzema ter sintetizira vse druge.

Kakor Notri, tako Zunaj; kakor Veliko, tako Majhno; kakor Spodaj, tako je Zgoraj. Obstajata le eno življenje in zakon; in tisti, ki ga je spravil v delovanje, je EDINI. Nič ni Notranje, nič ni Zunanje; nič ni Veliko, nič ni Majhno; nič ni Visoko, nič ni Nizko, v Božanski Ekonomiji.

Ne glede na to, kateri predmet *Tajnega Nauka* si človek izbere za preučevanje, ga mora povezati s temi osnovnimi mislimi.

Kako preučevati Teozofijo (glej Dodatek A)

Trije temeljni predlogi

Uvodna opomba

Po zapiskih kapitana Bowena Madame Blavatsky študentu svetuje, da je 'prva stvar, ki jo mora opraviti, pa četudi mu bo vzela leta, ta, da na nek način dojame "Tri Temeljna Načela," ki so podana v Proemiju' - mojstrskem uvodu v *Tajni Nauk*, kjer je predstavljen njih izreden pomen; kakor tudi v zaključnih besedah, kjer Madame Blavatsky potrjuje, da so to temeljne ideje teozofske tradicije.

Trije temeljni predlogi

Preden bralec nadaljuje z obravnavo Stihov iz *Knjige Dzyan*, ki predstavljajo osnovo pričujočega dela, je absolutno nujno, da se seznanimo z nekaterimi temeljnimi pojmi, ki so osnova in ki prežemajo celoten sistem mišljenja, h kateremu je povabljen njegova pozornost. Teh osnovnih idej je le nekaj, in od jasnega dojetja le-teh je odvisno razumevanje vsega tistega, kar sledi; zato ni potrebno nobeno opravičilo, če prosimo bralca naj se, preden začne s pregledom samega dela, najprej seznanimo s temi.

Tajni Nauk utemeljuje tri temeljne predloge:

1. Vseprisotni, Večni, Brezmejni in Nespremenljivi PRINCIP, o katerem je vsako razmišljanje nemogoče, kajti presega moč človekovega umevanja in ga kakršenkoli človeški izraz ali prisposoba le osiromaši. Je onstran obsega in dosega mišljenja - z besedami Mandukya Upanishad, "neumljiv in neizrekljiv."

Da bi postale te ideje bolj jasne običajnemu bralcu, nadaljujmo s predpostavko, da obstaja le ena absolutna Realnost, ki obstaja pred vsem manifestiranim, pogojenim bivanjem. Ta Neskončni in Večni Vzrok - ki ga sedanja evropska filozofija medlo opredeljuje kot "Ne-zavestni" in "Nespoznavni" - je brez-korenski koren "vsega, kar je bilo, je, in vedno bo." Seveda je brez

vseh atributov in v bistvu brez kakršnegakoli odnosa do manifestiranega, omejenega Bivanja. Je prej “Bitnost” kot pa Bivanje (v sanskrtu, *Sat*) in on-stran vsega mišljenja ali razmišljanja.

To “Bit-nost” v *Tajnem Nauku* simbolizirata dva aspekta. Po eni strani absolutni Abstraktni Prostor, ki predstavlja golo subjektivnost, tisto stvar, ki je noben človeški um ne more, ne izključiti iz kateregakoli spoznavanja ne sam spoznati. Po drugi strani pa absolutno Abstraktno Gibanje, ki predstavlja Ne-pogojeno Zavest. Celo naši zahodni misleci so pokazali, da je Zavest za nas nespoznavna, razen ob spremembi; in gibanje najbolje simbolizira spremembo, njeno bistveno značilnost. Ta drugi aspekt edine Realnosti simbolizira tudi termin “Veliki Dih,” dovolj grafičen simbol, da ne potrebuje nadaljnje osvetlitve. Tako je torej prvi, temeljni aksiom *Tajnega Nauka* ta EDINA ABSOLUTNA - BITNOST - ki jo simbolizira omejena inteligenca, teološka Trojica.

.....

Parabrahm, Edina Realnost, Absolutno, je polje Absolutne Zvesti, to je, tiste Esence, ki ni v nikakršnem odnosu do pogojenega obstoja in za katero je zavesten obstoj pogojeni simbol. Toda, ko v mišljenju enkrat zapustimo to (za nas) Absolutno Negacijo, nenadoma nastopi dvojnost v nasprotju Duh (ali zavest) in Materija, Subjekt in Objekt.

Vendar pa bi morali na Duh (ali Zavest) in Materijo gledati, ne kot na dve neodvisni realnosti, ampak kot na dva obraza ali aspekta Absolutnega (Parabrahm), ki predstavljata osnovo pogojenega Bivanja, najsi subjektivnega ali objektivnega.

Če obravnavamo to metafizično triado kot Koren, iz katerega napreduje vsa manifestacija, prevzame veliki Dih značaj pred-kozmične Ideacije. Je *fons et origo* sile in celotne individualne zavesti ter priskrbi vodstveno inteligenco v širnem načrtu kozmične Evolucije. Po drugi strani pa je pred-kozmičen Koren-Substanca (*Mulaprakriti*) tisti aspekt Absolutnega, ki je v osnovi vseh objektivnih ravni Narave.

Prav tako kot je pred-Kozmična Ideacija koren celotne individualne zavesti, tako je pred-Kozmična Substanca podstat materije na raznovrstnih stopnjah njene diferenciacije.

Zato bo postalo jasno, da je nasprotje teh dveh aspektov Absolutnega bistveno za obstoj “Manifestiranega Univerzuma.” Ločeno od Kozmične Substance se Kozmična Ideacija ne more manifestirati kot individualna zavest, saj se le preko nosilca (v Sanskrtu *upadhi*) iz materije zavest pojavi kot “Jaz sem jaz,” kajti fizična osnova je nujna, da se žarek Univerzalnega Uma osredotoči na določeno stopnjo kompleksnosti. Nadalje, ločena od Kozmične Ideacije, bi bila Kozmična Substanca le prazna abstrakcija, ki ji ne bi moglo slediti nobeno pojavljanje zavesti.

Zato je Manifestirani Univerzum prepojen z dvojnostjo, ki je nekako samo bistvo njegovega OB-stoja kot “manifestacije.” A prav tako kot sta nasprotna pola Subjekt in Objekt, Duh in Materija, le aspekta Ene Združenosti, v katero sta vključena, tako obstaja v manifestiranem Univerzumu “nekaj,” kar veže Duha na Materijo, Subjekt na Objekt.

To nekaj, ki je trenutno neznano za zahodno razmišljanje, okultisti imenujejo Fohat. To je “most,” preko katerega se “Ideje,” ki obstajajo v “Božanskem Mišljenju” vtisnejo v Kozmično Substanco kot “Zakoni Narave.” Fohat je zato dinamična energija Kozmične Ideacije; ali, če nanjo pogledamo z druge plati, inteligentni medij, vodstvena moč celotne manifestacije, “Misel Božanstva,” ki se prenaša in manifestira preko Dhyana Chohanov, Arhitektov vidnega Sveta. Tako prihaja naša zavest iz Duha ali Kozmične Ideacije; iz Kozmične Substance pa številni nosilci, v katerih se ta zavest individualizira in doseže samo - ali odsevajočo - zavest; medtem ko je Fohat, v svojih raznovrstnih manifestacijah, skrivnostna vez med Umom in Materijo, oživljajoči princip, ki naelektri atom v življenje.

Nadaljnji povzetek bo bralcu priskrbel bolj jasno predstavo:

(1) ABSOLUTNO; Parabrahm Vedantov ali edina Realnost, SAT, ki je, ... tako absolutno Bivanje kot Ne-Bivanje.

(2) Prva manifestacija, neosebna, in, v filozofiji, Nemanifestirani Logos, predhodnik “manifestiranega” ...

(3) Duh-Materija, ŽIVLJENJE; “Duh Univerzuma,” Purusha in Prakriti, ali drugi Logos.

(4) Kozmična Ideacija, MAHAT ali Inteligenca, Univerzalna Duša Sveta; Kozmični Noumenon Materije, osnova inteligentnih delovanj v in s strani Narave ...

EDINA REALNOST; njen dvojen aspekt v pogojenem Univerzumu.

Nadalje *Tajni Nauk* potrjuje:

2. Večnost Univerzuma *in toto* kot brezmejne ravni; periodičnega “igrišča brezštevilnih Univerzumov, ki se neprekinjeno manifestirajo in izginjajo” ter imenujejo “manifestirajoče se zvezde” in “iskre Večnosti.” “Večnost Romarja” je kot mežikanje Očesa Samo-Obstoja (*Knjiga Dzyan*). “Pojavljanje in izginjanje Svetov je kot redno plimovanje dotoka in odtoka.”

Ta druga trditev *Tajnega Nauka* je absolutna univerzalnost zakona periodičnosti, dotoka in odtoka, plime in oseke, ki ga je fizikalna znanost opazovala in zabeležila na vseh področjih narave. Izmenjava Dneva in Noči, Življenja in Smrti, Sna in Budnosti, je tako splošno dejstvo, tako popolnoma univerzalno in brez izjeme, da je mogoče z lahkoto dojeti, da v njej vidimo enega od absolutno temeljnih zakonov Univerzuma.

Nadalje, *Tajni Nauk* uči:

3. O temeljni istovetnosti vseh Duš z Univerzalno Nad-Dušo, ki je sama po sebi aspekt Neznanege Korena; in o obveznem romanju vsake Duše - njene iskre - preko Cikla Inkarnacij (ali “Nujnosti”) in preko celotnega tega obdobja v skladu s Cikličnim in Karmičnim zakonom. Z drugimi besedami, noben čisto duhovni Buddhi (Božanska Duša) ne more imeti neodvisnega (zavestnega) obstoja, dokler ni iskra, ki je izšla iz čiste Esence Univerzalnega Šestega Principa - ali NAD-DUŠE - (a) prešla preko vsake od osnovnih oblik pojavnega sveta dotične Manvantare, in (b) pridobila individualnost,

najprej preko naravne spodbude in nato preko samo-spodbujenih in samozamišljenih naporov (preverjenih s strani njene Karme) ter se tako vzpela preko vseh stopenj inteligence, od najnižjega do najvišjega Manasa, od minerala in rastline do najbolj svetega arhangela (Dhyani Buddhe). Osrednji nauk Ezoterične filozofije ne dopušča nobenih privilegijev ali posebnih darov v človeku, razen tistih, ki jih je osvojil njegov lastni Ego z osebnim naporom in zaslugo skozi dolge nize metempsihoze in reinkarnacij. To je razlog za to, da Hindujci pravijo, da je Univerzum Brahman in Brahma, kajti Brahman je v vsakem atomu v univerzumu, šest principov v naravi pa ves rezultat - raznovrstno diferencirani aspekti - SEDMEGA in EDINEGA, edine realnosti v Univerzumu, najsi Kozmičnem ali mikro-kozmičnem; in tudi razlog za to, zakaj gleda metafizična *antiphrosis* na permutacije (psihične, duhovne in fizične) ŠESTEGA (Brahma nosilec Brahmana) na ravni manifestacije in oblike kot na utvarne in Mayavične. Kajti, četudi je koren vsakega posameznega atoma in vsake kolektivne oblike Sedmi Princip ali Edina Realnost, v njej manifestirana pojavna in začasna pojavnost vseeno ni nič drugega kot le bežna utvara naših čutov.

.....

Takšna so osnovna spoznanja, na katerih počiva *Tajni Nauk*.

Tajni Nauk, I 13-20 / I 42-48 / I 79-85

Šest oštevilčenih odstavkov

Uvodna opomba

Madame Blavatsky svetuje, da bi moral preučevanju teh Treh Temeljnih Predlogov slediti študij oštevilčenih odstavkov v Povzetku na koncu 1. Zvezka (I. Del). Zdi se, da je bil njen namen ta, da v nekaj urejenih odstavkih poveže bistvene, že predstavljene poteze *Tajnega Nauka*. Tako se prvi od oštevilčenih odstavkov začne z omembo Uvodnega dela, v katerem je zbrala velik izbor dokazov, ki nedvoumno potrjujejo obstoj ezoterične tradicije. Še več, v šestem odstavku se ne želi omejiti le na povzemanje, ampak dodaja še znatno količino pojasnil o tistih Hierarhijah Bitij, katerih posredovanje omogoča 'nastanek in vodenje Univerzuma.' Vendar pa se več kot enkrat vrne na temeljni zakon celotnega sistema, na osnovno Enost obstoja.

Povzetek - Šest oštevilčenih odstavkov

Pisateljica te trditve mora biti že vnaprej pripravljena na to, da bo naletela na veliko nasprotovanje in celo na zanikanje takšnih trditev kot so predstavljene v tem delu. Ne gre za to, da bi terjala kakršnokoli priznavanje nezmožljivosti ali popolne korektnosti vsake podrobnosti, ki je v njem zapisana. Dejstva so tu in ta je težko zanikati. Vendar pa je, glede na resnične težave, ki jih predstavljajo obravnavana vprašanja in na skoraj nepremostljive omejitve angleškega, kakor tudi kateregakoli drugega evropskega jezika, da bi izrazili določene ideje, več kot verjetno, da pisateljici ni uspelo predstaviti razlag v najboljši in najbolj jasni obliki; vendar pa je bilo vse, kar je bilo mogoče opraviti v teh neugodnih okoliščinah, tudi opravljeno, in je največ, kar lahko pričakujemo od kateregakoli pisca.

Povzemimo in z razsežnostjo tolmačenih vprašanj pokažimo, kako težavno, če že nemogoče, jih je celovito predstaviti.

1. Tajni nauk je zbrana Modrost Dob in že njegova kozmogonija sama je med vsemi sistemi najbolj presenetljivo in skrbno obdelana, tudi če je tako zastrta kot je v eksoterizmu *Puran*. Toda skrivnostna moč okultnega simbolizma je takšna, da so vsa dejstva, ki so dejansko tako zaposlovala neštete generacije iniciranih vidcev in prerokov, da so urejali, zapisovali in razlagali osupljive nize evolucijskega napredovanja, zapisana na nekaj straneh geometrijskih znakov in glifov. Bleščeče strmenje teh vidcev je prodrlo v samo jedro materije in zabeležilo dušo stvari tam, kjer bi običajni, kakorkoli poučen posvetni opazovalec, lahko zaznal le zunanje delovanje oblike. Toda moderna znanost ne verjame v “dušo stvari” in zato odklanja celoten sistem starodavne kozmogonije. Nima smisla govoriti, da sistem, za katerega gre, ni plod domišljije enega ali več osamljenih posameznikov; da je neprekinjen zapis, ki mu nudi kritje tisoče generacij vidcev, katerih upoštevanja vredne izkušnje so bile namenjene preizkušanju in preverjanju tradicij, ki so se predajale ustno od rase do rase, učenj višjih in vzvišenih Bitij, ki so bdeli nad otroško dobo Človeštva; da so dolge dobe “Modri Ljudje” Pete Rase, ki so se ohranili in rešili pred zadnjo kataklizmo in premikom kontinentov, preživeli svoja življenja v *učenju, ne poučevanju*. Kako so to počeli? Odgovor se glasi: s pregledovanjem, preizkušanjem in preverjanjem starih tradicij, neodvisnih vizij velikih Adeptov v vsakem oddelku Narave; to je, ljudi, ki so razvili in izpopolnili svoje fizične, mentalne, psihične in duhovne ustroje do največje možne stopnje. Nobena vizija nekega Adepta ni bila sprejeta, dokler ni bila preverjena in potrjena z vizijami - tako sprejemljivimi, da so lahko stale kot neodvisen dokaz - drugih Adeptov in s stoletji izkušnje.

2. Drugi temeljni zakon v tem sistemu, osrednja točka, iz katere vse izhaja, okoli katere in proti kateri vse gravitira, in na katero je pripojena vsa njegova filozofija, je Edini Homogeni Božanski PRINCIP-SUBSTANCA, Edini Korenski Vzrok.

... Tistih nekaj, katerih svetilke so svetile svetleje, je vodilo od vzroka do vzroka do skrivne glave narave, kjer so odkrili, da edini prvi Princip mora biti ...

Imenuje se “Princip-Substanca,” kajti na ravni manifestiranega univerzuma postane “substanca,” utvara, medtem ko ostaja “princip” v abstraktnem, vidnem in nevidnem PROSTORU, ki je brez začetka in konca. Je vse-na-vzoča Realnost, neosebna, ker vsebuje vse in vsako stvar. Njegova *neosebnost je temeljni pojem sistema*. Je latenten v vsakem atomu univerzuma in je sam po sebi univerzum.

3. Univerzum je periodična manifestacija te neznane Absolutne Esence. Imenovati jo “esenca” pa je greh do samega duha filozofije. Kajti, čeprav lahko v tem primeru samostalnik izhaja iz glagola *esse*, “biti,” pa TO vendar ne moremo istovetiti s katerokoli vrsto *bivanja*, ki bi jo lahko pojmoval človeški intelekt. TO najbolje opišemo kot, ne Duh ne Materija, ampak oboje. Parabrahman in Mulaprakriti sta, dejansko Eno, pa vendar dvoje, v univerzalnem pojmovanju manifestiranega, celo v pojmovanju Edinega Logosa, njegove prve manifestacije, za katero ... se TO pojavi iz objektivnega stališča kot Mulaprakriti in ne kot Parabrahman; kot njegova *tančica*, ne pa kot za njim skrita Edina Realnost, ki je ne-pogojena in absolutna.

4. Univerzum se, z vsem, kar je v njem, imenuje Maja, kajti v njem se trenutno nahaja vse, od kratkotrajnega življenja kresnice do tistega sonca. V primerjavi z večno stanovitnostjo EDINEGA in z nespremenljivostjo tega Principa, ne more biti v umu filozofa univerzum, s svojimi bežnimi, stalno-spreminjajočimi se oblikami, nujno nič boljšega kot varljiva večča. Pa vendar je univerzum dovolj realen za zavestna bitja v njem, ki so enako ne-realna, kot je on sam.

5. Vsaka stvar v univerzumu, v vseh njegovih kraljestvih, je ZAVESTNA, to je, obdarjena z zavestnostjo svoje lastne vrste in na svoji lastni ravni zaznavanja. Mi ljudje moramo vedeti, da zato, ker *mi* ne zaznavamo kakršnih koli znamenj, ki bi jih lahko prepoznali kot zavest, recimo, v kamnih, še nimamo pravice preprosto reči, da *tam ne obstaja nobena zavest*. Ne obstaja nič takega kot je, najsi “mrtva” ali “slepa” materija, kakor tudi ne obstaja “slepi” ali “ne-zavestni” zakon. Kaj takega nima mesta med pojmovanji Okultne Filozofije. Slednja se nikoli ne ustavlja na površini pojavnosti, in

za njo imajo *ne-pojavne* esence več realnosti kot njihovi objektivni dvojniki; v njej odseva sistem srednjeveških Nominalistov, za katere so bile splošnosti tiste, ki so bile realnosti, medtem ko naj bi posebnosti obstajale le po imenu in v človeški domišljiji.

6. Univerzum nastane in je *voden* od *znotraj navzven*. Kakor zgoraj, tako spodaj; kakor v nebesih, tako na zemlji; in človek, mikrokozmos, miniaturni posnetek makrokozmosa, je živa priča za ta Univerzalni Zakon in za način njegovega delovanja. Vidimo, da vsako zunanje gibanje, dejanje, kretnjo, najsi hoteno ali mehansko, organsko ali mentalno, proizvede in predhodi *notranje* čutenje ali čustvo, volja ali hotenje in mišljenje ali um. Tako kot se nobeno zunanje gibanje ali sprememba v človekovem zunanjem telesu, če je normalna, ne more odviti, če je ne izzove neka notranja spodbuda preko ene od treh imenovanih funkcij, tako je tudi v zunanjem ali manifestiranem univerzumu. Celotni Kozmos vodijo, nadzirajo in oživljajo skoraj brezkončni nizi Hierarhij čutečih Bitij, od katerih vsako izvaja svoje poslanstvo, in ki - najsi jim damo eno ali drugo ime, najsi jih imenujemo Dhyan Chohani ali Angeli - so "sli" le v tem smislu, da so posredniki Karmičnega in Kozmičnih Zakonov. Po svojih ustreznih stopnjah zavesti in inteligence se neskončno razlikujejo, in če bi vse imenovali čisti Duhovi, brez kakršne koli zemeljske primesi, "ki jih običajno spodkoplje," bi to pomenilo spustiti se v poetično domišljijo. Kajti vsako od teh bitij je bodisi bilo, ali pa se pripravljala na to, da postane človek, če ne v sedanjem, pa v preteklem ali v prihajajočem ciklu (Manvantari). To so *izpopolnjeni*, ko niso *začetniški*, ljudje; in v njihovih višjih, manj materialnih področjih se moralno razlikujejo od zemeljskih človeških bitij le po tem, da so brez čutenja osebnosti in brez *človeške* čustvene narave - dveh čisto zemeljskih značilnosti. Prvi ali "izpopolnjeni" so se osvobodili teh čutenj, ker (a) niso imeli več teles iz mesa - teže, ki stalno hromi Dušo; in ker so (b), glede na to, da je čisto duhovni element ostal brez ovir in bolj svoboden, manj pod vplivom mase kot je lahko kdajkoli človek, razen če ni Adept, ki ohranja svoji dve osebnosti - duhovno in fizično - povsem ločeni. Začetniške Monade, ki niso še nikoli

imele zemeljskega telesa, ne morejo imeti občutka osebnosti ali EGO-izma. To, kar razumemo kot “osebnost,” je omejitev in odnos, ali, kot je to definiral Coleridge, “individualnost, ki obstaja sama po sebi, a z naravo zemlje,” izraz, ki ga seveda ne moremo uporabiti za ne-človeške entitete; vendar pa nima - kot dejstvo, pri katerem so vztrajale generacije Vidcev - nobeno od teh Bitij, visoko ali nizko, ne individualnosti ne osebnosti kot ločeni Entiteti, to je, nimajo nobene individualnosti v smislu, v katerem človek pravi, “Jaz sem jaz sam in noben drug;” z drugimi besedami, one se ne zavedajo nobene takšne določne ločenosti, kot jo imajo ljudje in stvari na zemlji. Individualnost je značilnost njihovih ustreznih Hierarhij, ne pa njihovih enot, in te značilnosti se razlikujejo le po stopnji ravni, kateri pripadajo te Hierarhije: bližje področju homogenosti in Edinega Božanstva, kot se nahajajo, čistejša in manj poudarjena je ta individualnost v Hierarhiji. One so omejene v vseh ozirih, z izjemo njihovih višjih principov - nesmrtnih Isker, ki odsevajo Univerzalni Božanski Plamen, individualiziran in ločen le na področjih Utvare, z diferenciacijo, ki je enako utvarna kot ostalo. One so “Živeči,” ker so tokovi, ki so projicirani na Kozmični zaslon Utvare iz ABSOLUTNEGA ŽIVLJENJA; Bitja, v katerih življenje ne more ugasniti prej, preden ne ugašne ogenj nevednosti v tistih, ki ta “Življenje” čutijo. Ker so vskočila v bivanje pod pospeševalnim vplivom ne-ustvarjenega žarka, odseva velikega Osrednjega Sonca, ki seva na obale reke življenja, je njihov notranji Princip tisti, ki pripada vodam nesmrtnosti, medtem ko je njegovo diferencirano oblačilo enako minljivo kot človekovo telo. Zato je imel Young prav, ko je rekel:

“Angeli so ljudje višje vrste ...”

in nič več. Niso ne “služeči” ne “varujoči” angeli, niti niso “Znanilci Najvišjega;” še manj pa “Sli jeze” kateregakoli Boga, kakršne je ustvarila človeška domišljija. Prositi za njih varstvo je prav tako neumno, kakor verjeti, da si je mogoče zagotoviti njih naklonjenost s kakršno koli vrsto žrtvovanja; kajti oni so, prav toliko kot človek sam, sužnji in bitja nespremenljivega Karmičnega in Kozmičnega Zakona. Vzrok za to je očiten. Ker v svojem bistvu ni-

majo nobenih prvin osebnosti, ne morejo imeti nobenih osebnostnih lastnosti, kakršne ljudje v eksoteričnih religijah pripisujejo svojemu antropomorfnemu Bogu, ljubosumnemu in izključnemu bogu, ki se veseli in jezi, kateremu ugaja žrtvovanje in ki je v svoji nečimrnosti bolj despotski kot katerikoli omejen, neumen človek. Človeku ... ki je sestavina esenc vseh teh nebeških Hierarhij, lahko kot takemu uspe, da se v določenem smislu povzdigne nad katerokoli Hierarhijo ali Razred ali celo povezavo teh dveh. Rečeno je, da "Človek Devam ne more niti ukazovati niti si pridobiti njih naklonjenosti." Toda z omrtvičenjem svoje nižje osebnosti in s tem doseganjem celovitega znanja o *ne-ločenosti* svojega Višjega JAZ-a od Edinega Absolutnega Jaza, lahko človek celo med svojim zemeljskim življenjem postane "Eden od Nas." Tako tak človek postane z zaužitjem sadu spoznanja, ki prežene neznanje, podoben Elohim ali Dhyanom; in ko se enkrat nahaja na *njihovi* ravni, potem se morata nad njim razširiti in ga v vsaki podrobnosti ščititi Duh Solidarnosti in popolna Harmonija, ki kraljujeta v vsaki Hierarhiji.

Glavna težava, ki preprečuje ljudem znanosti, da bi verjeli v božanske, kot tudi v naravne duhove, je njihov materializem. Glavna hiba spiritista, ki ga ovira, medtem ko ohranja slepo prepričanje v "Duhove" Umrljih, da bi verjel v to isto, je splošno nepoznavanje resničnega bistva in narave materije, pri čemer so izvzeti nekateri okultisti in Kabalisti. V glavnem prav na sprejemanju ali odklanjanju teorije o *združenosti vsega v naravi v njeni končni Esenci* počiva vera ali nevera v obstoj, poleg Duhov Mrtvih, še drugih zavestnih bitij okoli nas. Prav od pravilnega dojemanja prvotne evolucije Duha-Materije in njene dejanske Esence mora biti odvisna študentova nadaljnja osvetlitev Okultne Kozmogonije v njegovem umu ter ob tem predstavljati edino gotovo vodilo, ki lahko vodi njegova nadaljnja preučevanja.

Tako je, kakor smo ravnokar prikazali, več kot res, da je vsak tako-imenovani "Duh," najsi *raztelesi*, ali pa *bodoči človek*. Tako, kot so vsi, od najvišjih Arhangelov (Dhyan-Chohanov) pa vse do zadnjega zavestnega "Graditelja" (do podrejenega razreda Duhovnih Entitet), *ljudje*, ki so pred eoni

let živeli na tej ali drugih Oblah, v drugih Manvatarah, tako so vsi ti nižji, pol-inteligentni in ne-inteligentni Elementali *bodoči* ljudje. Že dejstvo samo, da je nek Duh obdarjen z inteligenco, je za okultista dokaz, da je tako Bitje moralo biti *človek* ter moralo pridobiti svoje znanje in inteligenco skozi človeški cikel. V univerzumu obstaja le ena nedeljiva in absolutna Vsevednost in Inteligenca, in ta utripa v vsakem atomu in v neskončno majhni točki celotnega Kozmosa, ki nima meja in ki ga ljudje imenujejo Prostor, ker ga obravnavajo neodvisno od vsega, kar je v njem. Toda prva diferenciacija njenega odseva v manifestiranem svetu je čisto duhovna, in bitja, ki se v njem porajajo, niso obdarjena z zavestjo, ki bi bila kakorkoli povezana s tisto, ki jo poznamo. Tako ne morejo imeti nobene človeške zavesti ali inteligence, preden si takšne ne pridobijo osebno in individualno. To je lahko skrivnost, vendar pa je v Ezoterični Filozofiji dejstvo, in to tudi zelo očitno.

Ves Naravni red priča o napredujoči hoji proti *višjemu življenju*. V delovanju na videz slepih sil obstaja načrt. Dokaz za to je celoten proces evolucije s svojimi brezkončnimi prilagoditvami. Vsi nespremenljivi zakoni, ki izrebljajo slabotne in šibke vrste, da bi naredile prostor močnim, in ki zagotavljajo "preživetje najboljše usposobljenim," delujejo, četudi so v svojem neposrednem delovanju tako okrutni, za veliki cilj. Že samo dejstvo, da do prilagajanj prihaja, da v boju za obstanek preživijo najboljše usposobljeni, kaže, da je to, kar se imenuje "ne-zavestna Narava," dejansko nakopičenje sil, s katerimi upravljajo pol-inteligentna bitja (Elementali), ki jih vodijo Visoki Planetarni Duhovi (Dhyan Chohani), katerih kolektivna nakopičenja oblikujejo manifestirano besedo ne-manifestiranega LOGOSA in sočasno predstavljajo univerzumov UM in njegov nespremenljivi ZAKON.

Tajni Nauk, I 272, 278 / I 293, 298 / I 316, 320

Pet dokazanih dejstev

Uvodna opomba

Še enkrat; Madame Blavatsky skuša poudariti določene pomembne vidike učenja in podčrtati to, kar je bilo že razloženo, ter razširiti temeljne trditve z nadaljnjim komentiranjem in navajanjem. Tako je šestim oštevilčenim odstavkom Povzetka dodala še pet točk, ki so predstavljene kot “dokazana dejstva.” Tako besedilo, ki je podano v oglatih oklepajih predstavlja njeno pojasnjevanje navedb.

Pet dokazanih dejstev

Kakršna koli bo že usoda teh zapisov v oddaljeni prihodnosti, pa upam, da so doslej dokazali naslednja dejstva:

1. Tajni Nauk ne uči Ateizma, razen v smislu podkrepitev sanskrske besede *nastika*, zavračanja *idolov*, vključno z vsakim antropomorfnim bogom. In v tem smislu je vsak okultist *Nastika*.

2. Priznava Logos ali kolektivnega “Kreatorja” Univerzuma; *Demiurgos* v smislu predstave o arhitektu kot “kreatorju” neke zgradbe, ne glede na to, da se on nikoli ne dotakne niti enega njenega kamna, ampak celotno ročno delo, potem ko priskrbi načrt, prepusti zidarjem. V našem primeru je načrt priskrbel Ideacija univerzuma, medtem ko je bilo delo izgradnje prepuščeno Množicam inteligentnih Moči in Sil. Toda ta *Demiurgos* ni nikakršno *osebno* Božanstvo, to je, nek nepopoln, *izven-kozmični Bog*, ampak le nakopičenje *Dhyan-Chohanov* in drugih sil.

3. *Dhyan Chohani* so po svojem značaju dvojni, saj so sestavljeni iz (a) iracionalne, *grobe energije*, ki je lastna materiji, in (b) inteligentne Duše ali kozmične Zvesti, ki usmerja in vodi to energijo ter predstavlja *Dhyan-Chohanično Mišljenje*, ki odseva *Ideacijo Univerzalnega Uma*. To se nato med

manvantaričnimi obdobji na zemlji kaže kot nenehen niz fizičnih manifestacij in moralnih učinkov, ki vsi služijo Karmi. Ker ta proces ni vedno popoln in ker vseeno kaže - ne glede na številne dokaze, ki jih lahko predstavimo upravljavski Inteligenci izza tančice - vrzeli in pomanjkljivosti ter zelo pogosto celo rezultate očitnih napak, zato nista ne kolektivna Množica (Demurgos) ne katera koli od delujočih individualnih Moči ustrezna subjekta za božansko spoštovanje ali čaščenje. Vendar pa so vse upravičene do hvalnega spoštovanja človeštva, in človek bi si moral stalno prizadevati, da bi pomagal božanski evoluciji *Idej* tako, da bi po svojih najboljših zmožnostih postal *sodelavec Narave* v ciklični nalogi. Že sama, vedno nespoznana in nepojmljiva *Karana, Brez-vzročni Vzrok* vseh vzrokov, bi morala imeti svoje svetišče in oltar na sveti in vedno neshojeni zemlji našega srca, nevidni, nedotakljivi, neomenjeni, razen preko "še vedno drobnega glasu" naše duhovne zavesti. Tisti, ki častijo, bi to morali početi v tišini in posvečeni samoti svojih Duš; s svojim Duhom, kot edinim posrednikom med njimi in Univerzalnim Duhom, s svojimi dobrimi deli, kot edinimi duhovniki in s svojimi grešnimi nameni, kot edinimi vidnimi in objektivnimi svečanimi žrtvami tej *Prisotnosti*.

"Ko moliš, ne bi smel biti kot hipokriti ... ampak bi moral vstopiti v *svojo notranjo sobo in zapreti svoja vrata ter moliti k svojemu Očetu, ki je v skrivnem.*" (po Mateju, VI.5.6.). Naš Oče je "skrivno" *znotraj nas*, je naš Sedmi Princip v "notranji sobi" naše dušne zaznave. Kraljestvo Boga in Nebes je *znotraj nas*, pravi Jezus, in ne *izven* nas. Zakaj so kristjani tako popolnoma slepi za samoumeven pomen besed modrosti, ki jih tako vzhičeno ponavljajo mehanično.

4. Materija je večna. Je *upadhi* ali fizična osnova za Edini Neskončni Univerzalni Um, ki v njej gradi svoje ideacije. Zato ezoteriki menijo, da v Naravi ne obstaja anorganska ali "mrtva" materija, in da je razlika, ki jo med njima dela Znanost neutemeljena, ker je svojevoljna in brez razloga. Ne glede na to, kaj misli Znanost - eksaktna znanost je, kot vemo iz izkušenj, nestanovitna dama - pa Okultizem te stvari pozna in uči drugače; in to počne že

od pradavnih časov, od Manuja in Hermesa do Paracelsusa in njegovih naslednikov.

Tako Hermes, Trojno Veliki, Trismegistus, pravi:

“Oh, sin moj, materija *nastaja*; najprej je *bila*, kajti materija je vehikel nastajanja. Nastajanje je način dejavnosti neustvarjenega in predvidenega Boga. [Objektivna] Materija se je porodila, ker je bila oskrbljena s klico nastajanja, kajti kreativna sila jo oblikuje *v skladu z idealnimi oblikami*. Še neoplojena materija nima oblike; nastane, ko je postavljena v delovanje.” - *The Virgin of the World* (Devica sveta)

K slednjemu je pokojna dr. Anna Kingsford, sposobna prevajalka in sestavljavka *Hermetičnih Odlomkov*, v opombah dodala naslednje: “Dr. Menard opaža, da pomeni pri Grkih beseda *roditi se* tudi *nastati*. Smisel tega je, da je material sveta v svojem bistvu večni, le, da je pred kreacijo ali ‘nastajanjem’ v nedejavnem ali negibnem stanju. Takšen je ‘bil’ preden je bil postavljen v delovanje; sedaj pa ‘nastaja,’ to je, je gibljiv in napredujoč.” Nato pa doda še čisto vedantski nauk Hermetične filozofije, in sicer, da je “Kreacija obdobje dejavnosti [Manvantara] Boga, ki ima, v skladu s Hermetičnim mišljenjem [ali ki ima - v skladu z Vedanto], dva načina - Dejavnost ali Obstoj, evolviranega Boga (Deus explicitus) in Nedejavnost Bivanja [Pralaya], involviranega Boga (Deus implicitus). In oba načina sta popolna in celovita, kot sta človekovo budno in speče stanje. Fichte, nemški filozof, je razločeval Bivanje (Sein) kot Edino, ki ga spoznamo kot Mnogotero le preko obstoja (Dasein). Ta pogled je čisto Hermetični. ‘Idealne Oblike’ ... so arheptiske ali oblikovalne ideje Neo-Platonikov, večne in subjektivne zasnove stvari, ki obstajajo v Božanskem Umu pred ‘kreacijo’ ali nastajanjem.”

Ali, kakor to najdemo v Paracelsusovi filozofiji:

“Vsaka stvar je proizvod univerzalnega kreativnega napora ... V Naravi ni nič *mrtvega*. *Vsaka stvar je organska in živa*, tako se posledično celoten svet zdi kot živ organizem.” - Franz Hartmann, *Paracelsus*

5. Univerzum se je razvil iz svojega idealnega načrta, ki se je skozi Večnost ohranjal v ne-zavestnosti tega, kar Vedanti imenujejo Parabrahman. To je praktično istovetno s sklepi najvišje zahodne filozofije, z "vrojenimi, večnimi in samo-obstoječimi Idejami" Platona, ki jih zdaj osvetljuje Von Hartmann. "Nespoznavno" Herberta Spencerja le bežno odseva tisto transcendentno Realnost, v katero verjamejo okultisti, in ki se pogosto pojavlja le kot posebljenje "sile za pojavom" - neskončne in večne Energije, iz katere so izšle vse stvari, in katere rešitvi velike Skrivnosti se je avtor *Philosophy of the Unconscious* (Filozofije nezavednega) približal (samo v tem oziru) tako, kot se smrtni človek le lahko. Le redki so bili tisti, najsi v starodavni ali srednjeveški filozofiji, ki so si upali približati temu vprašanju, ali so celo le pomislili nanj. Paracelsus ga omenja povzeto in njegove ideje je v svojem *Paracelsusu* dr. F. Hartmann sintetiziral na občudovanja vreden način.

Vsi krščanski Kabalisti so dobro razumeli vzhodnjaško korensko idejo. Dejavnost Moč, "Nenehno Gibanje Velikega Diha" ob zori vsakega novega Obdobja Kozmos le prebudi, ga požene v gibanje, s pomočjo dveh nasprotnih sil - sredotežne in sredobežne sile, ki sta moška in ženska, pozitivna in negativna, fizična in duhovna, dvoje bivanj edine *Prvobitne Sile* - ki povzročita, da postane objektiven na ravni Utvare. Z drugimi besedami, to dvojno gibanje prenese Kozmos z ravni Večnega Ideala na raven omejene manifestacije ali iz *ne-pojavne* na *pojavno* raven. Vsaka stvar, ki je, je bila in bo, večno JE; celo brezštevilne oblike, ki so omejene in minljive le v svoji objektivni, ne pa tudi v svoji *idealni* Obliki. V Večnosti so obstajale kot Ideje, ko pa bodo prešle, bodo obstajale kot odsevi. Okultizem uči, da nobeni stvari, katere idealni tip ne obstaja že na subjektivni ravni, ne more dati nobene oblike, ne Narava in ne človek; še več, da nobena oblika ali podoba ne more niti slučajno vstopiti v človekovo zavest ali se razviti v njegovi domišljiji, če ne obstaja že kot prototip ali vsaj kot nek približek. Nobena oblika človeka, niti katere koli živali, rastline ali kamna, ni bila nikoli "ustvarjena;" "nastajati" je začela šele na naši ravni; to je, se objektivizirati v svojo sedanjo materialnost ali se širiti *od znotraj navzven*, iz najbolj sublimiranega in nad-

čutnega bistva v svojo najbolj grobo pojavnost. Zato so *naše* človeške oblike obstajale v Večnosti kot astralni ali eterični prototipi, skladno z modeli, po katerih so iz *svoje lastne esence* razvila protoplazmične oblike bodočih Egojev Duhovna Bitja ali Bogovi, katerih dolžnost je bila, da jih privedejo v objektivno bivanje in zemeljsko življenje. Nakar so, potem ko je bil pripravljen ta človeški *upadhi* ali osnovni kalup, začele na te nadčutne kalupe, *ki so vsebovali, poleg svojih lastnih, tudi prvine vseh preteklih rastlinskih in bodočih živalskih oblik na tem planetu*, delovati naravne zemeljske sile. Zato je človekova zunanja školjka prešla, preden je prevzela človeško podobo, skozi vsako rastlinsko in živalsko telo.

Tajni Nauk, I 279, 282 / I 300, 303 / I 322, 325

Trije novi predlogi

Uvodna opomba

Predmet prvega zvezka *Tajnega Nauka* je vprašanje nastajanja Kozmosa - "Kozmogeneza." Drugi zvezek (Tretji v adyarskih izdajah v šestih zvezkih) pa obravnava nastajanje Človeka - "Antropogenezo." Njegov prvi del temelji, tako kot prvi zvezek, na stihih, "povzetih iz istih Arhaičnih Zapisov kot Stihi o Kozmogoniji." Kot naznanitev njegove glavne teme, se pred Uvodnimi Opombami, ki služijo kot uvod v nadaljnje stihe in komentarje, nahaja odlomek iz *Odstrte Izide*. Izvleček, provokativen in izzivalen za vodilne ljudi tedanjega znanstvenega in religioznega mišljenja, pripravi bralca na podobno revolucionarne ideje o zgodbi o Človeku, kot se ponujajo v okultnem spisu.

Po Bowenovih opombah želi Madame Blavatsky pritegniti študentovo pozornost na te Uvodne Opombe, ki se začnejo z izjavo treh novih predlogov v zvezi z evolucijo Človeka.

Trije novi predlogi

Sodobna Znanost vztraja pri nauku evolucije; tako tudi človeški razum ter *Tajni Nauk*; in idejo podkrepljujejo starodavne legende in miti ter celo Biblija sama, ko jo beremo med vrsticami. Vidimo, kako se cvet počasi razvija iz popka in popek iz semena. Toda, od kod izvira seme, z vsem svojim vnaprej določenim programom fizične preobrazbe in s svojimi nevidnimi in zato *duhovnimi* silami, ki postopoma razvijajo njegovo obliko, barvo in vonj? Beseda *evolucija* govori sama za sebe. Klica sedanje človeške rase je morala pred-obstajati v starših te rase, tako kot seme, ki se je razvilo v peščiču starševskega cveta in v katerem skrito počiva cvet naslednjega poletja; in četudi je starševski cvet le *rahlo* drugačen, se vendar razlikuje od svojih bodočih potomcev. Pred-diluvijska prednika sedanjega slona in kuščarja

sta bila morda mamut in plezozaver: in zakaj naj ne bi bili predniki naše človeške rase “velikani” iz *Ved*, *Voluspe* iz *Knjige Geneze*? Medtem ko je tako določno absurdno verjeti v odvijanje “preobrazbe vrst,” kakor pričajo nekateri od bolj materialističnih pogledov evolucionistov, pa je povsem naravno meniti, da se je vsaka vrsta, od mehkužcev do človeka, preobrazila iz svoje lastne prvobitne in značilne oblike.

Odstrta Izida, I 15, 23

Uvodne opombe

Stihi v tem Zvezku so, skupaj s Komentariji, povzeti iz istih Arhaičnih Zapisov kot Stihi o Kozmogoniji v I. Zvezku ...

V zvezi z evolucijo človeštva *Tajni Nauk* predpostavlja tri nove predloge, ki so v neposrednem nasprotju s sodobno znanostjo kot tudi trenutnimi religioznimi dogmami. Tako govori o: (a) sočasni evoluciji sedmih človeških skupin na različnih delih naše oble; (b) o rojstvu *astralnega* telesa pred rojstvom *fizičnega*, pri čemer je prvi model za drugega; in (c) da so se v tem Obhodu pred človekom pojavili v živalskem kraljestvu vsi sesalci - vključno z antropoidi.

[*Opomba k temu predlogu opozarja na velik razpon starodavnih tradicij, ki potrjujejo skladnost z Arhaičnimi Zapisi. Tako pravi:*]

Glej *Geneza*, ii, 19. Adam je bil oblikovan v 7. stihu, 19. pa pravi: “Gospod Bog je torej naredil iz zemlje vse živali polja in vse ptice neba in jih privedel k človeku, da bi videl, kako jih bo imenoval ...” Tako je bil človek ustvarjen *pred* živalmi; kajti živali, omenjene v Poglavju i so Zodiakalna znamenja, medtem ko človek, “moški in ženska,” ni *človek*, ampak Množica Sephirothov, *SIL* ali Angelov, “narejenih po njegovi [Božji] podobi in podobnosti.” Adam, človek, ni narejen po tej podobnosti, niti ni tako predstavljen v *Bibliji*. Še več, Drugi Adam je ezoterično sedmeren, kar predstavlja sedem ljudi, ali bolje, skupin ljudi. Kajti prvi Adam, Kadmon, je sinteza *desetih*

Sephirothov. Od teh ostaja zgornja Triada v Arhetipskem Svetu kot bodoča “Trojica,” medtem ko sedem nižjih Sephirothov ustvarja materialni svet; in ta sedmerica je *Drugi Adam*. Geneza in skrivnosti, na katerih je zgrajena, prihajajo iz Egipta. “Bog” iz 1. poglavja *Geneze* je *Logos*, “Gospod Bog” iz 2. poglavja pa Kreativni *Elohim*, nižje Moči.

Tajni Nauk, II xvi, 1 / II xx, 1 / III 14, 15

Tajni Nauk: Zaključek

Uvodna opomba

Tajni Nauk vključuje v svoj širni objem, ne le veliko metafiziko ezoterične tradicije, ampak tudi zgodbo o evoluciji vseh oblik življenja na našem planetu in napoved prihodnosti, ki čaka človeštvo. Onstran dejstev, ki so dostopna znanosti, glede na to, da je omejena na uporabo svojih tradicionalnih sredstev, obstajajo še druga dejstva, ohranjena v okultnem zapisu in dosegljiva za tiste, ki bodo v sebi razvili potrebne sposobnosti. Ko podaja prebliske tajne tradicije o dobi, v katerih so se sile materialistične znanosti bojevale proti vkopanim položajem vraževerne religije, skuša Madame Blavatsky razkriti omejitve prve in slepoto druge. Peterni cilj njenega dela je jasno omenjen v Predgovoru: 'pokazati, da Narava ni "naključno sovpadanje atomov;" določiti človeku pravično mesto v načrtu Univerzuma; rešiti pred ponižanjem arhaične resnice, ki so osnova vseh religij; do neke mere razkriti temeljno združenost, iz katere te izvirajo; in končno, pokazati, da se znanost sodobne civilizacije ni nikoli približala okultni strani Narave.' Zaključek dela nakazuje, koliko področja je v svojih poskusih, da bi dosegla ta cilj, uspešna pokrila.

Čeprav v zadnjem stavku Madame Blavatsky namigne na nadaljnje, "skoraj zaključene" zvezke tega dela, pa ni bilo mogoče najti nobenega besedila, ki bi ustrezal takšnemu opisu. Nekaj člankov, ki jih je zapustila, je Annie Besant leta 1893 objavila kot III. Zvezek (V. zvezek v adyarski izdaji), v katerem so vgrajeni določeni članki, ki so izvorno privatno krožili med študenti Ezoterične Šole.

Tajni Nauk: Zaključek

Obravnavali smo starodavne zapise narodov, nauk o kronoloških in psihičnih ciklih, za katere so ti zapisi otipljivi dokazi, in številna druga vprašanja,

ki se lahko na prvi pogled zdijo za ta zvezek neumestna. Toda v resnici so nujna. Pri obravnavi tajnih letopisov in tradicij tako številnih narodov, katerih pravi izvori niso bili nikoli ugotovljeni na bolj trdni osnovi kot na domnevnem sklepanju, in pri podajanju verovanj in filozofij več kot zgodovinskih ras, ni tako lahko obravnavati podrejenih vprašanj, kot bi to bilo v primeru, ko bi obravnavali filozofijo in evolucijo ene same posebne rase. Tajni Nauk je bila skupna last brezštevilnih milijonov ljudi, ki so bili rojeni pod različnimi podnebj, v časih, ki jih zgodovina ne želi obravnavati, in katerim ezoterična učenja določajo datume, ki niso združljivi s teorijami geologije in antropologije. Rojstvo in evolucija Svete Znanosti Preteklosti sta se izgubila v sami noči časa, in celo to, kar je zgodovinsko - to je, kar lahko najdemo tu pa tam razpršeno po starodavni klasični literaturi - sodobni kriticizem skoraj v vsakem primeru pripisuje pomanjkljivemu opazovanju starodavnih piscev ali vraževerju, ki se je rodilo iz nevednosti v starodavnih časih. Zato tega predmeta ni mogoče obravnavati kot običajno evolucijo umetnosti ali znanosti pri nekem dobro znanem zgodovinskem narodu. Le tako, da pred bralca postavimo obilje dokazov, ki vsi kažejo na to, da so se v vsaki dobi, v vsakih pogojih civilizacije in znanja, vzgojeni razredi vsakega naroda trudili postati bolj ali manj verni odmevi enega in istega sistema in njegovih temeljnih tradicij, ga lahko prepričamo, da so morali imeti tako številni tokovi iste vode tudi skupen vir, iz katerega so izšli. In kaj je bil ta vir? Če pravimo, da prihajajoči dogodki že vnaprej mečejo svojo senco, potem ne moremo reči, da pretekli dogodki niso pustili za sabo svojega vtisa. Potem lahko, preko teh senc na častitljivi Preteklosti in preko njihovih nenavadnih obrisov na zunanjem zaslonu vsake religije in filozofije ter njihovim preverjanjem ob našem nadaljnjem primerjanju, končno izsledimo telo, ki jih je ustvarilo. Tako morata obstajati resnica in dejstvo v tem, kar je vsako ljudstvo v starodavnih časih sprejelo in si naredilo za temelj svoje religije in verovanja. Še več, in tako kot je rekel Haliburton: "Poslušaj le eno stran, pa boš v temi; poslušaj obe strani, pa bo vse jasno."

Javnost je imela doslej dostop do in je slišala le eno stran, ali bolje, le enostranske poglede dveh diametralno nasprotnih razredov ljudi, katerih *prima facie* predlogi ali ustrezne premise se precej razlikujejo, a katerih zaključni sklepi so enaki za ljudi znanosti in teologije. Sedaj pa imajo naši bralci priložnost, da slišijo še drugo stran in tako preučijo tudi zagovor obtoženca in naravo naših argumentov.

Če naj bi javnost ostala prepuščena svojim starim mnenjem - in sicer, po eni strani, da so okultizem, magija, stare legende itd., le proizvod nevednosti in vraževerja; ter po drugi, da je vse, kar je izven ortodoksne rutine, le delo hudiča - kakšen bo potem rezultat? Z drugimi besedami, če teozofska in mistična literatura ne bi bili v zadnjih nekaj letih deležni takšne pozornosti, potem bi imelo to delo le malo priložnosti za nepristransko obravnavo. Razglašeno bi bilo - in številni ga bodo vseeno razglasili - za pravljično, stakano iz nejasnih problemov, plavajočo in utemeljeno v zraku; zgrajeno iz milnih mehurčkov, ki se razpočijo ob najmanjšem dotiku resnega premišljevanja, brez temelja, na katerem bi počivala. Celo starodavni "vraževerni in lahkoverni" klasični pisci se ne obračajo nanj v jasnih in nezmotljivih izrazih, pa tudi simbolom samim ne uspe priskrbeti namiga o obstoju takega sistema. Takšna bi bila razsodba. Ko pa postane ne-zanikljivo dokazano, da trditev sodobnih azijskih narodov o obstoju Tajne Znanosti in ezoterične zgodovine sveta temelji na dejstvih, da, čeprav doslej neznana množicam in zastrta celo za poučene - zato ker niso nikoli imeli ključa do pravega razumevanja obilja namigov, ki so jih objavili starodavni klasiki - vseeno ni pravljična, ampak dejanska: potem bo to delo postalo predhodnik številnih novih takšnih knjig. Trditev, da so se doslej celo ključa, ki so jih odkrili nekateri veliki učenjaki, izkazali za preveč zastarele, da bi bili uporabni, in da so le neme priče tega, da za tančico obstajajo skrivnosti, ki so brez novega ključa nedosegljive, se je porodila iz preštevilnih dokazov, ki jih je mogoče z lahkoto ovreči ...

Toda, čeprav smo mnogim predstavili zmoten simbol v zvezi z našimi težami, je še vedno potrebno preseči več kot eno težavo. Najbolj pomembna

med številnimi takšnimi ovirami je kronologija. Vendar pa si tu le težko pomagamo. Zagozdena med kronologijo teologov in tisto geologov, ki pripisujejo človeku in naravi datume, ki ustrezajo le njihovim lastnim teorijam - pisateljica ni mogla narediti nič boljšega, kot je. Namreč, ker teologija postavlja Potop v leto 2448 pred n.š. in Kreacijo sveta le 5890 let nazaj; in ker so skrbne raziskave z metodami "eksaktne" znanosti napeljale geologe in fizike, da so določili dobi oblikovanja zemeljske skorje čas pred desetimi milijoni in tisoči milijoni let ... (resnično *nepomembna* razlika!) in ker antropologi, če se izognemo njihovim različnim mnenjem glede časa pojavljanja človeka, le-tega postavljajo v obdobje pred 25.000 in 500.000 leti - kaj lahko potem drugega naredi človek, ki preučuje Tajni Nauk, kot da svetu pogumno predstavi ezoterične izračune.

Vendar pa je bila za to nujna celo skladnost z nekaterimi "zgodovinskimi" dokazi, čeprav vsi poznajo dejansko vrednost tako-imenovanih "zgodovinskih pričevanj." Kajti, najsi se je človek pojavil na Zemlji pred 18.000 ali 18.000.000 let, to za posvetno zgodovino ne predstavlja posebne razlike, saj se ta začenja komaj kaj več kot dva tisoč let pred našo ero, in ker se celo v tem primeru brezupno oprijema rožljanja in trušča protislovnih in medsebojno izključujočih si mnenj okoli nje. Navkljub temu in v smislu spoštovanja, ki si ga je povprečen bralec izgradil v odnosu do eksaktne znanosti, bi celo ta kratka *Preteklost* ostala brezpomembna, če ne bi bila Ezoterična Učenja skladna z in ne bi podpirala - *kadar koli je to mogoče* - omembe zgodovinskih imen tako-imenovanega zgodovinskega obdobja. To je edino vodilo, ki ga je mogoče podati začetniku, preden mu je dovoljeno, da vstopi med, za njega, neznane zavoje temnega labirinta, imenovanega predzgodovinske dobe. Tej nujnosti je bilo ustrezno. Lahko le upamo, da pisateljici želja, da bi se tega držala, in ki jo je vodila k nenehnemu navajanju starodavnih in sodobnih pričevanj, ki so skladna z arhaično in povsem nezgodovinsko *Preteklostjo*, ne bo prinesla obtožbe, da je brez reda ali metode žalostno pomešala različna in precej ločena obdobja zgodovine in tradicije.

Toda literarna oblika in metoda morata biti žrtvovani zaradi večje jasnosti splošne predstavitve.

Da bi dovršila zadano si nalogo, se je morala pisateljica zateči k dokaj neobičajnemu načinu razdelitve vsakega od zvezkov v tri dele, od katerih je le prvi zaporedna, pa čeprav zelo nepopolna zgodovina Kozmogonije in evolucije človeka na tej obli ... Pri obravnavi kozmogonije in nato antropogeneze človeštva, je bilo nujno prikazati, da ni nikoli nobena religija, od najbolj zgodnjih naprej, v celoti temeljila na izmišljotini, da ni bila nobena predmet posebnega razodetja, in da je le dogma tista, ki je vedno ubijala prvobitno resnico; in končno, da se ne more noben, v človeku porojen nauk, nobeno prepričanje, ne glede na to, kako posvečeno je postalo z navado in starostjo, po svetosti primerjati z religijo Narave. Ključ Modrosti, ki odklepa težka vrata, ki vodijo do skrivnosti najbolj notranjih svetišč, je mogoče najti skritega le v njenih prsih; in prsi so v deželah, na katere je pokazal veliki videc preteklega stoletja, Emanuel Swedenborg. Tam leži srce Narave, tisto svetišče, iz katerega so izšle zgodnje rase prvobitnega človeštva, in ki je zibelka *fizičnega* človeka.

Tako daleč so segli grobi obrisi prepričanj in naukov arhaičnih, zgodnjih Ras, vsebovanih v njihovih, doslej tajnih zapisih. Toda naše razlage nikakor niso popolne, kot tudi ne želijo podati celotno besedilo, ali to, da so bile razbrane s pomočjo več kot treh ali štirih ključev od sedmernega svežnja ezoteričnega tolmačenja; pa še celo to je bilo opravljeno le delno. Delo je preveč obsežno, da bi se ga lotila katera koli oseba; preveč, da bi ga dovršila. Naša glavna skrb je bila posvečena pripravi zemljišča. Verjamemo, da smo to uspeli. Ta dva zvezka predstavljata le delo pionirke, ki si je utrla pot v skoraj neprehodno džunglo deviških gozdov Dežele Okultnega. Opravila je začetno izsekavanje in izkoreninjanje smrtnih upas dreves vraževerja, predsodkov in nadute nevednosti, tako da bosta ta dva Zvezka predstavljala za študenta ustrezno pripravo na III. in IV. Zvezek. Dokler niso iz umov Teozofov, katerim so namenjene te strani, pometene smeti preteklih dob, ni mogoče razumeti bolj praktičnega učenja, podanega v Tretjem Zvezku.

Zato je predvsem od sprejema, ki ga bosta s strani Teozofov in Mistikov deležna Zvezka I in II odvisno, ali bosta ta dva zadnja zvezka sploh kdaj objavljena, pa čeprav sta že *skoraj* zaključena.

Ni religije nad Resnico

Tajni Nauk, II 794, 798 / II 838, 842 / IV 362, 366

Odstrta Izida - Povzetek v desetih točkah

Uvodna opomba

Zdi se, da je imela Madam Blavatsky, ko je pripravljala za objavo svoje prvo veliko delo, nenehno v mislih potrebo, da pokaže vzgojenemu bralcu svojega časa, da je to, kar mora povedati, da dejansko ni “nobenega novega kandidata, ki bi vzbudil pozornost sveta.” Vsako poglavje *Odstrte Izide* vpelje z izborom odlomkov iz spoštovanih starodavnih in sodobnih virov, ki kažejo, da niti predstavljena drža niti podana informacija nista brez vzorov. Zaključno poglavje se začne s številnimi takšnimi navedbami, od katerih eno podajamo tudi tukaj. Poglavje se začne s poskusom, da bi povzela glavne poteze vzhodnjaške filozofije, kot je predstavljena v dveh zvezkih *Izide*. Vendar pa je, kot smo to že nakazali, Madam Blavatsky v tistem obdobju eksperimentirala z veliko količino materiala in skušala odkriti, kako naj ga preda svetu. Zaradi tega v njem ni jasne ločitve med temeljnimi načeli in drugotnimi podrobnostmi in osvetlitvami. Kontrast med tem prvim poskusom v oštevilčenem povzetku in kasnejšimi ugotovitvami v *Tajnem Nauku* je pozornost vzbujajoč dokaz njenega lastnega razvoja kot učenke in tudi kot učiteljice.

Odstrta Izida: Povzetek v desetih točkah

“Problem življenja je človek. Magija, ali bolje Modrost, je razvito znanje zmožnosti človekovega notranjega bitja, katerega sile so Božanski izlivi, tako kot je intuicija zaznava njihovega izvora in iniciacija naša vpeljava v to znanje ... Začenjamo z instinktom: konec pa je VSEVEDNOST.” - A. Wilder

Ne bi nam bilo potrebno kaj dosti razpravljati, če bi domnevali, da nam skozi to delo doslej ni sledil nihče drug kot le metafiziki ali neke vrste mistiki. Če ne bi bilo tako, potem bi morali takim gotovo svetovati, naj si prihranijo težave ob branju tega poglavja; kajti, čeprav ni bilo povedano nič, kar ne bi bilo strogo resnično, pa se ti gotovo ne bi zmotili, če bi gledali na najmanj presenetljivo od zgodb kot na popolnoma lažno, pa četudi dokazljivo.

Da bi dojel načela naravnega zakona, vključenega v številne pojave, ki so opisani od tu naprej, mora bralec imeti na umu temeljne predloge vzhodnjaške filozofije, ki smo jih zaporedoma osvetlili. Na kratko jih povzemimo:

1. Čudeži ne obstajajo. Vse, kar se dogaja, je rezultat zakona večnega, nespremenljivega, vedno dejavnega. Navidezen čudež je le delovanje antagonističnih sil, ki jih dr. W. B. Carpenter, F. R. S. - človek, ki je precej poučen, a z malo znanja - imenuje "dobro dognani zakoni narave." Tako kot mnogi njegovega ranga, dr. Carpenter zanemarija dejstvo, da lahko obstajajo zakoni, ki so bili nekoč "znani," a so sedaj znanosti nepoznani.

2. Narava je trojna: obstaja vidna, objektivna narava; nevidna, znotraj bivajoča, energizirajoča narava, natančen model in življenjski princip prve; in, nad tema dvema, *duh*, vir vseh sil, edini večni in neuničljivi. Nižji dve se nenehno spreminjata, višji, tretji, se ne.

3. Tudi človek je trojen: ima svoje objektivno, fizično telo; svoje oživljajoče astralno telo (ali dušo), dejanskega človeka; ti dve pa pestuje in osvetljuje tretje - suveren, nesmrtni duh. Ko se dejanskemu človeku uspe potopiti v slednjega, postane nesmrtna entiteta.

4. Magija, kot znanost, je poznavanje teh načel in načina, na katerega lahko posameznik doseže vsevednost in vse-moč duha ter njegov nadzor nad naravnimi silami, medtem ko se še vedno nahaja v telesu. Magija, kot umetnost, je uporaba tega poznavanja v praksi.

5. Napačna uporaba skrivnega znanja je čarovnija; dobronamerno uporabljena, je resnična magija ali MODROST.

6. Medijstvo je nasprotje adeptstva; medij je nedejaven instrument tujih vplivov, medtem ko adept dejavno nadzira samega sebe in vse nižje zmožnosti.

7. Vse stvari, ki so kdajkoli bile, so, ali bodo, so zapisane v astralni svetlobi ali na tablicah nevidnega univerzuma; inicirani adept lahko, z uporabo vizije svojega lastnega duha, spozna vse, kar je bilo spoznano ali je mogoče spoznati.

8. Rase ljudi se razlikujejo tako po duhovnih darovih kot po barvi, postavi ali kateri koli drugi zunanji lastnosti; med nekaterimi ljudstvi naravno prevladuje jasnovidnost, med drugimi medijstvo. Nekatera se vdajajo čarovništvu in prenašajo svoja tajna pravila prakse iz generacije v generacijo, kar ima za rezultat določen, bolj ali manj širok, razpon psihičnih pojavov.

9. Prva faza magijske spretnosti je hoten in zavesten umik notranjega človeka (astralne oblike) iz zunanjega človeka (fizičnega telesa). V primeru nekaterih medijev pride tudi do umika, vendar pa je ta ne-zavesten in nehoten. V zadnjem primeru je v takem trenutku telo bolj ali manj omrtvičeno; pri adeptu pa odsotnosti astralne oblike ne bomo opazili, kajti fizični čuti so budni in zdi se, da je posameznik le predan abstrakciji - "mračnemu študiju," kakor to imenujejo nekateri.

10. Temeljni kamen MAGIJE je notranje, praktično poznavanje magnetizma in elektrike, njunih lastnosti, odnosov in zmožnosti. Posebej nujno je poznavanje njunih učinkov v in na živalsko kraljestvo in človeka. Obstajajo okultne lastnosti v številnih drugih mineralih, ki so enako čudne kot tiste v naravnem magnetu, ki jih *morajo* poznati vsi izvajalci magije, in katere tako-imenovana eksaktna znanost sploh ne pozna. Tudi rastline imajo podobne mistične lastnosti v najbolj čudovitem obsegu, in skrivnosti trav, sanj in čarov so za Evropsko znanost izgubljene, in, kar nam ni potrebno posebej povedati, tudi neznane, razen nekaj izrazitih primerov, kot sta opij in hašiš. Vendar pa celo psihične učinke teh nekaj na človeški sistem obravnava kot dokaze za začasno mentalno motnjo. Ženske iz Tesalije in Epi-

ra, ženski hierofanti sabaziusovega obreda, niso odnesle s seboj svojih skrivnosti ob propadu svojih svetišč. Te so še ohranjene, in tisti, ki se zavedajo narave telesne celice, poznajo tudi lastnosti drugih rastlin.

Če to povzamemo v nekaj besedah, potem je MAGIJA duhovna MODROST, narava pa magov materialni zaveznik, učenec in služabnik. En sam skupni življenjski princip prežema vse stvari, in tega je mogoče nadzirati z izpopolnjeno človeško voljo. Adept lahko spodbudi gibanje naravnih sil v rastlinah in živalih v nadnaravnem obsegu. Takšni poizkusi niso nasprotovanje naravi, ampak pospešitve, pri čemer se vzbudijo stanja silovitejšega življenjskega delovanja.

Adept lahko nadzira občutke in spreminja stanja fizičnega in astralnega telesa drugih oseb, ki niso adepti; poleg tega lahko po volji vlada in uporablja duhovom elementov. Ne more pa nadzirati nesmrtnega duha kateregakoli človeškega bitja, živega ali mrtvega, kajti vsi takšni duhovi so kot iskre Božanske Esence in se ne podrejajo katerikoli tuji nadvladi.

Odstrta Izida, II 587, 590

Dodatek A - Tajni Nauk in njegovo preučevanje

Opombe, ki jih je zapisal Kapetan Robert Bowen v letu 1891, manj kot tri tedne pred smrtjo Madam Blavatsky.

HPB se je pretekli teden posebej ukvarjala z gradivom *Tajnega Nauka*. Najbolje bo, če ga poskusim razvrstiti in ga varno zapisati na papir, dokler je v mojem spominu še dovolj svež. Kakor je rekla ona sama, bo morda čez trideset ali štirideset let komu koristil.

Torej, najprej, *Tajni Nauk* je le zelo majhen odlomek Ezoteričnega Nauka, znanega višjim članom Okultnega Bratstva. Ona pravi, da vsebuje ravno toliko, kolikor lahko sprejme Svet v tem prihajajočem stoletju. To je spodbudilo vprašanje, ki ga je ona razložila na naslednji način:

“Svet” pomeni Človeka, ki živi v Osebnostni Naravi. Ta “Svet” bo našel v dveh zvezkih TN vse, kar lahko doume njegovo dožemanje, vendar ne več. Toda to ni pomenilo, da Učenec, ki ne živi v “Svetu,” ne bi mogel najti v knjigi kaj več, kot najde “Svet.” Vsaka oblika, ne glede na to, kako je surova, vsebuje v sebi skrito podobo svojega “kreatorja.” Na podoben način tudi avtorjevo delo, ne glede na to, kako nejasno je, vsebuje skrito podobo avtorjevega znanja. Iz tega reka sklepam, da mora TN vsebovati vse, kar ve sama HPB in še veliko več kot to, če vidimo, da precej tega prihaja od ljudi, katerih znanje je neskončno širše od njenega. Nadalje, ona jasno namiguje, da lahko nekdo drug najde v njem znanje, ki ga ona sama ne poseduje. Spodbudno je obravnavati misel, da je mogoče, da bom v besedah HPB jaz sam morda našel znanje, ki se ga ona sama ne zaveda. Ob tej ideji se je pomudila precej časa. Nato je X rekel: “H.PB mora izgubljati oblast,” kar naj bi pomenilo, predvidevam, zaupanje v svoje lastno znanje. Toda Y. in Z., pa tudi jaz sam, po mojem bolje vidimo njen namen. Brez dvoma nam pra-

vi, naj se je ne oprijemamo, niti kogarkoli drugega, kot končne avtoritete, temveč da postanemo odvisni le od svojih lastnih odpirajočih se zaznav.

[Kasnejša opomba k zgornjemu: Imel sem prav. Obrnil sem se neposredno nanjo in ona je prikimala ter se nasmehnila. To nekaj pomeni, če dobiš njen pritrdilni nasmeh! (Sgd.) Robert Bowen.]

Končno smo od HPB dosegli, da nas pravilno pripravi na vsebino študija TN. Naj to zapišem, dokler je še sveže.

Če beremo TN stran za stranjo, tako kot beremo katero koli drugo knjigo (pravi), se bo to končalo le z zmedo. Prva stvar, ki jo je potrebno opraviti, pa četudi nam vzame leta, je ta, da si pridobimo neko razumevanje “Treh Temeljnih Načel,” ki so podana v *Proemiju*. Temu mora slediti študij *Povzetka* oštevilčenih odstavkov v *Povzetku* I. zvezka (v 1. delu). Nato vzemite v roke *Uvodne Opombe* (II. Zvezek) in *Zaključek* (II. Zvezek).

Zdi se, da je H.P.B. precej določna glede pomembnosti učenja (v *Zaključku*), ki se nanaša na čas prihoda Ras in Pod-Ras. Bolj jasno kot običajno poudarja, da dejansko ni take stvari, kot je prihodnje “prihajanje” ras. “Ne obstaja ne PRIHAJANJE in ne MINEVANJE, ampak večno NASTAJANJE,” pravi ona. Četrta rasa je še živa. Tako tudi Tretja in Druga in Prva, to je, prisotne so njihove manifestacije na naši sedanji ravni substance. Mislim, da vem, kaj s tem misli, vendar pa ni na meni, da to zapišem v besedah. Tako so na podoben način tu Šesta Pod-Rasa in Šesta Korenska Rasa in Sedma ter celo ljudje prihajajočih OBHODOV. Navsezadnje je to razumljivo. Učenci in Bratje in Adepti ne morejo biti ljudje običajne Pete Pod-Rase, kajti rasa je stanje evolucije.

Vendar pa ne pušča dvoma o tem, da smo, glede tega, kam gre človeštvo kot celota, na stotine let (v prostoru in času) oddaljeni celo od Šeste Pod-Rase. Mislil sem, da je HPB pokazala nenavaden nemir pri svojem vztrajanju na tej točki. Namignila je na “nevarnosti in zmote,” ki izvirajo iz idej, da se je Nova Rasa že dokončno pojavila na Svetu. Ona meni, da trajanje

Pod-Rase za človeštvo na splošno sovпада s trajanjem Zvezdnega Leta. To novo raso postavlja daleč v prihodnost.

V preteklih treh tednih smo imeli pomembno zasedanje o študiju TN. Zbrati moram svoje opombe in rezultate varno zapisati, preden jih izgubim.

Precej več je govorila o “TEMELJNEM PRINCIPU.” Tako pravi: “Če si kdo domišlja, da bo dobil iz TN zadovoljivo sliko o ustroju Univerzuma, mu bo njegovo preučevanje prineslo le zmešnjavo. Ni zastavljen tako, da bi podal kakršno koli takšno končno razsodbo o obstoju, ampak da VODI PROTI RESNICI. To zadnjo izjavo je kasneje še večkrat ponovila.

Še slabše kot nekoristno je, če hodimo k tistim, za katere si domišljamo, da so napredni študentje, in jih prosimo, da nam posredujejo “tolmačenje” TN. Tega ne morejo storiti. Če poskušajo, je vse, kar nudijo, zmanjšano in suhoparno eksoterično tolmačenje, ki niti od daleč ne odseva RESNICE. Sprejetje takega tolmačenja pomeni, da se zasidramo na fiksne ideje, medtem ko RESNICA leži onstran vseh idej, ki jih lahko oblikujemo ali izrazimo. Eksoterična tolmačenja so vsa zelo dobra in ona jih ne obsoja, dokler jih jemljemo kot kazalce za začetnike in jih ti ne sprejmejo kot karkoli več. Mnoge osebe, ki so, ali ki bodo v bodoče, v teozofskem društvu, so seveda potencialno nezmožne kakršnegakoli napredovanja onstran niza splošnih eksoteričnih pojmovanj. Vendar pa obstajajo in bodo obstajali tudi drugi in za njih podrobno razloži naslednji in pravilen pristop do TN.

Pristopite k TN (pravi) brez slehernega upanja, da bi v njem zvedeli za končno Resnico o obstoju, ali s kakršno koli drugačno predstavo kot to, da boste videli, kako daleč PROTI Resnici vas lahko vodi. Glejte na študij kot na sredstvo za preizkušanje in razvijanje uma, ne da bi se ga kdaj koli dotaknila druga učenja. Upoštevajte naslednja pravila:

Ne glede na to, kaj v TN preučuje človek, naj se um čvrsto oprime, kot osnove za svoje mišljenje, naslednjih idej:

(a) TEMELJNE ZDRUŽENOSTI CELOTNEGA OBSTOJA. Ta združenost je nekaj povsem različnega od običajnega pojmovanja združenosti kot na primer takrat, ko pravimo, da je združen nek narod ali armada; da je ta planet združen s pomočjo magnetne sile ali podobno. To pomeni, da je obstoj ENA STVAR, ne pa kakšna zbirka povezanih stvari. Temeljno obstaja ENO BIVANJE. BIVANJE pa ima dva vidika, pozitivnega in negativnega. Pozitivni je Duh ali ZAVEST. Negativni je SUBSTANCA, predmet zavesti. To Bivanje je v svoji primarni manifestaciji Absolutno. Ko je absolutno, se izven njega ne nahaja nič. Je VSE-BIVANJE. Je nedeljivo, sicer ne bi bilo absolutno. Če bi se izločil nek del, ostanek ne bi mogel biti absolutni, kajti takoj bi se postavilo vprašanje primerjave med njim in ločenim delom. Primerjava pa je nezdržljiva s kakršnokoli predstavo o absolutnosti. Zato je jasno, da mora biti ta temeljni, EDINI OBSTOJ ali Absolutno Bivanje, Realnost v vsaki obstoječi obliki.

Rekel sem, da nisem mislil, čeprav je bilo meni to jasno, da bodo to lahko dojeli številni v Ložah. "Teozofija," je rekla, "je za tiste, ki lahko mislijo, ali za tiste, ki se lahko prisilijo v razmišljanje, ne pa za mentalne lenuhe." HPB je postala ob tem zelo blaga. "Praznoglavec" je bil njen naziv za povprečnega študenta.

Atom, Človek, Bog, so, tako vsak za sebe, kakor tudi kolektivno, v svoji končni analizi Absolutno Bivanje, ki je njihova DEJANSKA INDIVIDUALNOST. Ta predstava je tista, ki jo moramo stalno ohranjati v ozadju uma, da bi oblikovala osnovo za vsako pojmovanje, ki se pojavi pri študiju *Tajnega nauka*. Takoj, ko jo človek izgubi (kar se zgodi zelo hitro, ko se človek ukvarja s katerimkoli od številnih zapletenih vidikov Ezoterične Filozofije), jo zamenja predstava o LOČENOSTI, študij pa izgubi svojo vrednost.

(b) Druga misel je ta, da MRTVE MATERIJE NI. Vsak zadnji atom je živ. Ne more biti drugače, saj je sam po sebi vsak atom temeljno Absolutno Bivanje. Zato ne obstaja taka stvar, kot so "prostori" Ethra ali "Akashe" ali

kakorkoli jih že želite imenovati, in v katerih naj bi se angeli in elementali igrali kot postrvi v vodi, kar je splošna predstava. Resnična ideja kaže, da je vsak atom substance, katerekoli ravni, sam po sebi življenje.

(c) Tretja misel je, da je Človek Mikrokozmos. Ker je to tako, potem v njem obstajajo vse Hierarhije Nebes. Vendar pa v resnici ne obstaja ne Makrokozmos in ne Mikrokozmos, temveč EDINI OBSTOJ. Veliko in majhno sta takšna le z zornega kota omejene zavesti.

(d) Četrta in zadnja osnovna misel je tista, ki se izraža v Velikem Hermetičnem Aksiomu in ki povzema ter sintetizira vse druge. Kakor Notri, tako Zunaj; kakor Veliko, tako Majhno; kakor Spodaj, tako Zgoraj. Obstaja le eno življenje in zakon; in tisti, ki ga je spraval v delovanje, je EDINI. Nič ni Notranje, nič ni Zunanje; nič ni Veliko, nič ni Majhno; nič ni Visoko, nič ni Nizko, v Božanski Ekonomiji.

Ne glede na to, kateri predmet *Tajnega nauka* si človek izbere za preučevanje, ga mora povezati s temi osnovnimi mislimi.

Pripomnil sem, da je to neke vrste mentalna vadba, ki mora biti izjemno utrudljiva. HPB se je nasmehnila in prikimala. Človek ne sme biti nor (je rekla) in se pognati v norišnico s tem, da že na začetku poskuša preveč. Možgani so instrument budne zavesti in vsaka zavestno oblikovana mentalna slika pomeni spremembo in uničenje možganskih atomov. Običajna intelektualna dejavnost se giblje po dobro utrjenih možganskih poteh in ne izsiljuje nenadnih prilagajanj in uničenj njihove substance. Medtem ko ta nova vrsta mentalnega napora zahteva nekaj povsem drugačnega - ustvarjanje "novih možganskih poti," drugačen red razporejanja drobnih možganskih življenj. Če ga vsiljujemo nepremišljeno, lahko povzroči možganom resno fizično škodo.

Ta način razmišljanja (pravi) je tisto, kar Indijci imenujejo Jnana joga. Ko človek napreduje v Jnana jogi, odkrije porajanje pojmovanj, ki jih ne more, četudi se jih zaveda, izraziti in niti še oblikovati v kakršnokoli vrsto mentalne slike. Ta pojmovanja se bodo oblikovala v mentalne slike šele sčasoma.

To je čas, ko se je treba paziti in odklanjati varljive ideje, da mora na novo odkrita in čudovita slika predstavljati realnost. Je ne. Ko človek nadaljuje z delom, odkrije, da postaja nekoč občudovana slika motna in nezadovoljiva, ter da končno obledi ali izgine. To je druga nevarna točka, kajti za trenutek človek obstane v praznini, brez kakršnega koli pojmovanja, ki bi ga podprlo, tako da lahko zapade v skušnjavo, da bi ponovno oživil zavrženo sliko iz potrebe, da bi se je bolje oprijel. Resničen študent pa bo ravnodušno delal naprej, tako da se kmalu pojavijo novi brezoblični odsevi, ki sčasoma ponovno porodijo večjo in lepšo sliko od zadnje. Toda učeči bo sedaj vedel, da ne bo nobena slika nikoli predstavljala RESNICE. Ta zadnja sijajna slika bo postala motna in izginila kot vse ostale. In tako se proces nadaljuje, dokler nazadnje um in njegove slike niso presežene in učeči vstopi ter prebiva v Svetu BREZ OBLIKE, pri čemer so vse oblike njegovi omejeni odsevi.

Resničen Študent *Tajnega Nauka* je Jnana jogi, in ta Pot joge je Resnična Pot za zahodnega študenta. Priskrbela naj bi mu smerokaze na tisti Poti, zaradi katere je bil napisan *Tajni Nauk*.

[Kasnejša opomba: HPB sem prebral to tolmačenje njenega učenja in jo vprašal, če sem ga dojel pravilno. Imenovala me je neumni Praznoglavec, ki si domišlja, da je lahko nekaj kdaj koli pravilno izraženo z besedami. A obenem se je nasmehnila in prikimala ter rekla, da sem to dejansko opravil bolje, kot je to kdorkoli prej, in celo bolje, kot bi to lahko opravila ona sama.]

Sprašujem se, zakaj vse to zbiram. Moralo bi biti predano svetu, vendar pa sem prestar, da bi to še lahko storil. Ob HPB se počutim kot otrok, pa čeprav sem po letih dejansko dvajset let starejši od nje.

V dveh letih, odkar sva se srečala, se je zelo spremenila. Čudovito je, kako se drži pokonci navkljub strašni bolezni. Če človek ne bi ne vedel, ne verjel nič, bi ga HPB prepričala, da je ona nekaj mimo in onstran telesa in možganov. Čutim, še posebej med temi zadnjimi srečanji, ko je postala telesno

tako nemočna, da dobivamo učenja z nekega drugega in višjega področja. Zdi se, da čutimo in VEMO, kar pravi, prej kot to slišimo z našimi telesnimi ušesi. X je včeraj rekel skoraj isto stvar.

(Sgd.) Robert Bowen,

Cmdr.R.N.,

19. April, 1891

Besednjak

Opombe, ki temeljijo na
Theosophical Glossary (Teozofskem Besednjaku) H. P. Blavatsky

<i>Akasha</i>	Subtilna, duhovna esenca, ki prežema celoten prostor.
<i>Dhyan Chohani</i>	Božanske Inteligence, obdarjene z nad-vizijo Kozmosa (Arhangeli).
<i>Dzyan</i>	Modrost, božansko Znanje.
<i>Karana</i>	Vzrok.
<i>Karma</i>	Delovanje; Zakon vzroka in učinka.
<i>Mahat</i>	Univerzalna Inteligenca in Zavest
<i>Manas</i>	Um; reinkarnirajoči se princip v človeku, Višji Ego.
<i>Manvantara</i>	Obdobje manifestacije ali kozmične dejavnosti.
<i>Maya</i>	Utvara; kozmična moč, ki omogoča pojavnosti obstoj.
<i>Mulaprakriti</i>	Nediferencirana substanca; koren materije.
<i>Nastika</i>	Ateist, ali bolje, tisti, ki ne časti nobenih bogov ali idolov.
<i>Parabrahman</i>	Onstran Brahmana; brezosebni, brezimni univerzalni Princip; Absolutno.
<i>Prakriti</i>	Narava na splošno, kot izvorna substanca.
<i>Pralaya</i>	Obdobje počitka med manvantarami ali obdobji dejavnosti.
<i>Purusha</i>	Duh.
<i>Sat</i>	Edina vedno-prisotna Realnost; božanska Esenca ali <i>Bitnost</i> .
<i>Upadhi</i>	Osnova ali nosilec nečesa manj materialnega od sebe.

IANTHE HELEN HOSKINS se je rodila 23. decembra 1912 v Firencah, v Italiji, očetu Richardu in mami Idi Hoskins (Barducci). Po izbruhu I. svetovne vojne se je družina avgusta 1915 preselila v Anglijo in se naselila v Enfieldu (Middlesex), kjer je Ianthe tudi obiskovala osnovno šolo in gimnazijo, nato pa Westfield College v Hampsteadu, kjer je diplomirala iz francoščine in latinščine in se leta 1936 zaposlila kot profesorica na King Edward VI Grammar School.

Istega leta se je tudi pridružila Teozofskemu društvu. Ker se je zaradi svojega dela nato precej selila po državi, je bila zaradi tega z leti članica sedmih različnih krogov. Leta 1950 je opozorila nase z odmevnim Blavatsky Lecture pod naslovom *The Science of Spirituality* (Znanost duhovnosti). Ianthe Hoskins se je sorazmerno hitro upokojila, da bi se lahko v celoti posvetila Teozofskemu delu. Tako je leta 1968, 1970 in 1993 vodila Šolo modrosti v Adyarju, v letih 1983, 1986 in 1989 pa vodila tečaje v teozofskem centru Krotona, v Kaliforniji. Leta 1982 pa je pomagala ustanoviti European School of Theosophy, v kateri je nato delovala do konca devetdesetih.

Ker je tekoče govorila angleško, francosko, špansko in nemško je bila zelo zaželená teozofska predavateljica v številnih deželah. Bila je goreča privrženka Radža joge in zato izdala knjigo z naslovom *The Flower of Yoga* ter za angleško društvo British Wheel of Yoga dvajset let vodila tečaje. Napisala je tudi članka o teozofiji za *Oxford Dictionary of the Christian Church* (1997) in za *Pears Cyclopaedia* (izdaja 1969). Večkrat je v sedemdesetih in osemdesetih letih zasedla položaj Generalne tajnice Angleške sekcije Teozofskega društva, umrla pa je 20. septembra 2001 v Londonu.